

CYFARFOD CYNGOR SIR YNYS MÔN

Cofnodion y cyfarfod a gynhaliwyd ar 27 Medi, 2012

PRESENNOL:

Y Cynghorydd R LI Jones - Cadeirydd
Y Cynghorydd G O Jones (Is-gadeirydd)(ar y diwrnod)

Y Cynghorwyr W J Chorlton; Jim Evans; Lewis Davies;
R Anthony Dew; D R Hughes; K P Hughes; R LI Hughes;
W I Hughes; W T Hughes; Vaughan Hughes;
Aled M Jones; Eric Jones; G O Jones; H Eifion Jones;
O.Glyn Jones; Raymond Jones; R Dylan Jones; T H Jones;
Rhian Medi; C McGregor; A Mummery; Bryan Owen;
R L Owen; Bob Parry OBE; G O Parry MBE; Eric Roberts;
P S Rogers; E Schofield; Ieuan Williams; S Williams.

WRTH LAW:

Prif Weithredwr
Dirprwy Brif Weithredwr
Cyfarwyddwr Datblygiad Cynaliadwy
Cyfarwyddwr Cymuned
Cyfarwyddwr Dysgu Gydol Oes
Pennaeth Swyddogaeth Dros Dro (Adnoddau)
Pennaeth Gwasanaeth (Cyllid)
Pennaeth Gwasanaeth (Eiddo)
Pennaeth Gwasanaeth (Polisi)
Cyfreithiwr (ORH)
Rheolwr Gwasanaethau Pwyllgor

Y Comisiynwyr Alex Aldridge, Mick Giannasi a Gareth Jones

YMDDIHEURIADAU:

Y Comisiynydd Byron Davies; Y Cynghorwyr E G Davies;
K Evans; Cliff Everett; Ff M Hughes; T LI Hughes(ar fusnes
y Cyngor); J V Owen; J Arwel Roberts; G W Roberts OBE.

1. COFNODION

Cadarnhawyd fel rhai cywir, gofnodion y cyfarfodydd o'r Cyngor Sir a gynhaliwyd ar y dyddiadau isod:-

- 3 Mai, 2012
- 10 Mai, 2012
- 10 Mai, 2012 (CCB)
- 17 Mai, 2012
- 27 Mehefin, 2012

Yn codi o'r cofnodion -

Roedd y Cynghorydd Aled Morris Jones yn dymuno iddo gael ei nodi nad oedd yn bresennol yn y cyfarfod ar 27 Mehefin oherwydd ei fod yn cynrychioli'r Cyngor ar fusnes arall.

2. DATGANIAD O DDIDDORDEB

Dim i'w datgan.

3. DERBYN UNRHYW GYHOEDDIADAU GAN Y CADEIRYDD, ARWEINYDD Y CYNGOR, Y BWRDD COMISIYNWYR NEU BENNAETH Y GWASANAETHAU TÂL

Rhoes y Cadeirydd groeso cynnes i'r Cynghorwyr Alun Mummery a Vaughan Hughes, a oedd yn mynychu eu cyfarfod cyntaf o'r Cyngor Sir.

Ar ran y Cyngor, llongyfarchodd y Cadeirydd Mr. Gareth Evans (Clwb Codi Pwysau Caergybi) a oedd wedi cystadlu yn y Gemau Olympaidd yn Llundain ym mis Gorffennaf. Daeth Gareth yn wythfed yng Ngrŵp 8 a thorodd record 'clean and jerk' Cymru drwy godi 158kg. Hefyd, llwyddodd i godi'r un pwysau â record Cymru, sef 130kg yn y 'snatch' ond collodd allan ar y record Brydeinig oherwydd iddo fetu codi 133kg. Mynegodd ei werthfawrogiad i'r holl Wirfoddolwyr a gyfrannodd at lwyddiant y Gemau Olympaidd.

Llongyfarchwyd hefyd y rheiny a fu'n llwyddiannus yn yr Eisteddfod Genedlaethol ym Morgannwg a hefyd yn Sioe Môn yr haf hwn ynghyd â'r disgyblion ysgol uwchradd hynny a fu'n llwyddiannus yn eu harholiadau Lefel O a Lefel A. Dymunwyd yn dda hefyd i'r sawl a fydd yn cychwyn eu gyrfaoedd yn y Brifysgol.

Llongyfarchiadau i'r Cynghorydd Trefor Lloyd Hughes ar ei benodi'n Llywydd Cymdeithas Bêl-droed Cymru.

Llongyfarchiadau hefyd i'r isod a enillodd wobrau mewn cystadleuaeth a gynhaliwyd ar y cyd gan Eden Food Service a'r Cyngor Sir:-

Lyn Evans, Ysgol Kingsland, Caergybi – Cogyddes y Flwyddyn – Ysgolion Cynradd 2011-12;

Gwen Johnson a Linda Samuels, Ysgol David Hughes – Cogyddes y Flwyddyn – Ysgolion Uwchradd 2011-12;

Debra Roberts, Ysgol Biwmares – Gwobr Gweithio mewn Partneriaeth 2011-12.

Rhoddyd y cyfle i'r Arweinydd ac i'r Cynghorydd O.Glyn Jones i longyfarch yr Adran Dai mewn perthynas â phrosiect '*Cymhorthfa Cartrefi Gweigion*' y Sefydliad Tai Siartredig a oedd ar y rhestr fer ar gyfer Gwobr Tai Cymru ar gyfer datblygu ac adnewyddu cymunedau. Yn ystod y broses ddyfarnu, roedd y Panel o'r farn y byddai'r cais yn fwy addas ar gyfer gwobr '*Arweinyddiaeth Ragorol gan Awdurdod Lleol*' ac, o'r herwydd, trosglwyddwyd y prosiect i'r categori hwnnw a'i roi ar y rhestr fer..

Ar nodyn trist, estynnodd y Cadeirydd ei gydymdeimlad dwysaf i Mr.Matthew Maynard (Porthaethwy), Mrs.Sue Maynard a'u merch Ceri a'r teulu i gyd ynghyd â chyfeillion Tom Maynard a fu farw dan amgylchiadau trist ym mis Mehefin yn 23 oed. Ymunodd Tom Maynard â Chlwb Criced Sirol Surrey o Forgannwg a chafodd ei ddewis i ymuno â'r England Lions y gaeaf diwethaf. Roedd yn fatiwr ifanc hynod ddawnus a oedd wedi cael cychwyn anhygoel i'w yrfa, ac yn amlwg, byddai wedi cyflawni llawer iawn mwy.

Cydymdeimlwyd â theulu'r Awyr-Lefftenant Hywel Poole o Fangor, peilot Llu Awyr Brenhinol a fu farw mewn gwrthdrawiad Tornado yn yr awyr yn Yr Alban. Bu Hywel, a oedd yn 28 oed, yn ddisgybl yn Ysgol David Hughes. Bu farw dau o'i gydweithwyr hefyd yn y ddamwain a mynegwyd cydymdeimlad y Cyngor â'r holl deuluoedd.

Yn ogystal, cydymdeimlwyd â theulu Peter Richard Radcliffe Roberts, 20 oed o Gaergybi a fu farw mewn amgylchiadau trist tra'n gwasanaethu ar HMS Vigilant. Dywedodd y Cadeirydd y bu yn yr angladd ddydd Gwener diwethaf.

Ar ran y Cyngor, estynnodd y Cadeirydd ei gydymdeimlad dwysaf â'r Cynghorydd R.Dylan Jones yn dilyn marwolaeth ei fam.

Achubodd y Cadeirydd hefyd ar y cyfle i gydymdeimlo gydag unrhyw Aelod Etholedig neu aelod o staff a oedd wedi cael profedigaeth. Safodd yr Aelodau a'r swyddogion mewn teyrnged dawel fel arwydd o'u parch.

I gloi, diolchodd y Cadeirydd i bawb am eu cefnogaeth yn ystod ei daith gerdded elusennol yn ddiweddar o Eglwys Sant Cybi yng Nghaergybi i Ffynnon Sant Seiriol ym Mhenmon. Roedd wedi codi dros £2,000. Soniodd hefyd am Orymdaith Rhyddid y Llu Awyr Brenhinol a gynhelir yng Nghaergybi ar 17 Tachwedd, 2012

Dygodd y Prif Weithredwr sylw'r Cyngor at y datganiad a wnaed gan y Gweinidog dros Lywodraeth Leol a'r Cymunedau i'r Cynulliad ar 19 Medi, 2012 lle amlinellodd newid i'r trefniadau etholiadau ym Môn o fis Mai 2013, a fydd yn lleihau nifer yr aelodau etholedig o'r 40 presennol i 30 mewn 11 o wardiau amlaelod.

Roedd y Cyngor hwn yn ddiweddar wedi trafod y cynigion a gyflwynwyd gan y Comisiwn Ffiniau ac wedi penderfynu derbyn eu hargymhellion. Dywedodd y Gweinidog hefyd ei fod wedi derbyn 28 o sylwadau ar y ddogfen ymgynghori yn cynnwys ymateb y Cyngor hwn.

Dywedodd y Prif Weithredwr fod y Gweinidog yn awr yn bwriadu cyhoeddi Gorchymyn yn y Senedd i ddod â'r newidiadau hyn i rym yn barod ar gyfer etholiadau'r Cyngor hwn ym mis Mai 2013. Gallai'r Cyngor hwn yn awr gychwyn cynllunio ar gyfer yr etholiadau hynny a'r dasg gyntaf fyddai llunio cofrestr etholwyr, gwaith y mae'n rhaid ei gwblhau erbyn 15 Hydref. Byddai'r Cyngor wedyn yn symud ymlaen i sicrhau cyhoeddusrwydd digonol yn y cymunedau i'r newidiadau hyn mewn modd clir a thryloyw, gan gynnwys lleoliad gorsafoddd pleidleisio, yr hyn a ddisgwylir o bleidleiswyr a'r cyfleoedd sydd ar gael i'r cyhoedd sefyll fel ymgeiswyr yn yr etholiad.

4. COFNODION ER GWYBODAETH – BWRDD CYNALIADWYEDD

Cyflwynwyd er gwybodaeth, gofnodion y cyfarfodydd o'r Bwrdd Cynaliadwyedd a gynhaliwyd ar y dyddiadau isod:-

- 28 Mai, 2012
- 16 Gorffennaf, 2012

PENDERFYNWYD nodi cynnwys cofnodion y cyfarfodydd o'r Bwrdd Cynaliadwyedd a gynhaliwyd ar 28 Mai a 16 Gorffennaf, 2013 ar yr amod bod enw'r Cynghorydd Bob Parry, OBE yn cael ei gynnwys ar y rhestr o'r aelodau hynny a oedd yn bresennol yn y cyfarfod a gynhaliwyd ar 16 Gorffennaf, 2012.

5. CWESTIYNAU A DDERBYNIWYD YN UNOL Â RHEOL 4.1.12.2.1

Dim.

6. CYFLWYNO DEISEBAU

Cyflwynodd y Prif Weithredwr y deisebau isod i Gadeirydd y Cyngor:-

1. Deiseb i ailagor toiledau traeth Cemaes (dros 340 wedi llofnodi).
2. Deiseb yn gwrthwynebu codi tyrbinau gwynt masnachol yn Llanfechell a Mynydd Mechell (dros 300 wedi llofnodi)
3. Deiseb o blaid parc i blant ym Malltraeth (dros 300 wedi llofnodi).

PENDERFYNWYD cyfeirio'r deisebau i'r Pwyllgor isod am sylw:-

1. **Pwyllgor Gwaith**
2. **Pwyllgor Sgriwtini yr Amgylchedd a Gwasanaethau Technegol**
3. **Pwyllgor Sgriwtini Addysg a Hamdden**

7. ADRODDIAD BLYNYDDOL AR REOLI'R TRYSORLYS 2011-12

Cyflwynwyd – adroddiad gan y Pennaeth Swyddogaeth Dros Dro (Adnoddau) ar yr adolygiad blynyddol o reoli trysorlys ar gyfer 2011-12. Rhoes y Pwyllgor Archwilio sylw i'r adroddiad ar 24 Gorffennaf a phenderfynodd dderbyn yr adroddiad a chymeradwyo cyfeirio ei gynnwys i'r Cyngor Sir.

PENDERFYNWYD nodi'r adroddiad blynyddol ar reoli trysorlys ar gyfer 2011-12 ynghyd â'r dangosyddion pwylllog ar gyfer y flwyddyn sydd wedi cael eu sgriwteiddio gan y Pwyllgor Archwilio..

8. DATGANIAD CYFRIFON 2011-12

Cyflwynwyd – adroddiad gan y Pennaeth Swyddogaeth Dros Dro (Adnoddau) ar y Datganiad Cyfrifon yn cynnwys y Datganiad Llywodraethu Corfforaethol. Penderfynodd y Pwyllgor Archwilio a gynhaliwyd ar 25 Medi, 2012 fel a ganlyn:-

- cadarnhau derbyn y Datganiad cyfrifon;*
- cadarnhau na fydd unrhyw ddarpariaeth bellach yn cael ei gwneud ar hyn o bryd o ran ôl-ofal yn safle gwastraff Penhesgyn;;*
- cadarnhau na fydd unrhyw newidiadau'n cael eu gwneud o ran y cyfrifon sy'n daladwy.*

PENDERFYNWYD cadarnhau derbyn y Datganiad Cyfrifon ar gyfer 2011-12 a'r sylwadau a gyflwynwyd gan y Pwyllgor Archwilio ar 25 Medi..

9. CANLLAWIAU CYNLLUNIO ATODOL - ADRODDIAD AR Y GWERTHUSIAD O GYMERIAD ARDAL GADWRAETH PORTHAETHWY

Dywedwyd bod y Bwrdd Comisiynwyr yn eu cyfarfod ar 3 Medi, 2012 wedi penderfynu argymhell i'r Cyngor Sir ei fod 'yn cymeradwyo'r Gwerthusiad o Gymeriad Ardal Gadwraeth Porthaethwy ar gyfer ei fabwysiadu fel Canllawiau Cynllunio Atodol."

PENDERFYNWYD cadarnhau argymhelliad y Bwrdd Comisiynwyr yn hyn o beth.

10. CYNLLUN RHEOLI EIDDO AC ASED AU CORFFORAETHOL

Cyflwynwyd – adroddiad gan y Pennaeth Gwasanaeth (Eiddo) ar newidiadau a gynigiwyd gan y Bwrdd Comisiynwyr ar 23 Gorffennaf 2012 i'r Cynllun Rheoli Asedau yn unol ag Adran 3.2.2.1.3 Cyfansoddiad y Cyngor.

Gofynnodd y Cynghorydd H.Eifion Jones am adroddiad yn ôl i'r Pwyllgor Gwaith ynglŷn â'r cyfeiriad ar Dudalen 4 yr adroddiad dyddiedig 23 Gorffennaf '*datblygodd y Panel Tasg a Gorffen Rhesymoli Eiddo restr o'r eiddo ar gyfer cael gwared arnynt ond cydnabuwyd mai'r cam cyntaf oedd hwn yn y broses o gael gwared ar eiddo'n gyflym*'.

PENDERFYNWYD

- **Cymeradwyo argymhellion y Bwrdd Comisiynwyr a gynhaliwyd ar 23 Gorffennaf 2013 mewn perthynas â'r Cynllun Rheoli Asedau Eiddo a TGCh Corfforaethol;**
- **Gofyn i'r Pennaeth Gwasanaeth (Eiddo) adrodd yn ôl i'r Pwyllgor Gwaith yn y man gyda diweddariad ar y gwaith a wnaed eisoes gan y Panel Tasg a Gorffen Eiddo.**

11. CYNNIG A DDERBYNIWYD YN UNOL Â RHEOL 4.1.2.2.12 Y CYFANSODDIAD

PENDERFYNWYD nodi bod y Rhybudd o Gynigiad a gyflwynwyd gan y Cynghorwyr Aled Morris Jones a Selwyn Williams wedi cael ei dynnu'n ôl.

12. ADRODDIAD CYNNYDD CHWARTER 5 Y COMISIYNWYR

Cyflwynodd y Comisiynydd Mick Giannasi Adroddiad Cynnydd Chwarter 5 y Comisiynwyr a oedd yn cynnwys crynodeb o'r cynnydd a wnaed gan y Comisiynwyr yn ystod y cyfnod hwnnw ac yn nodi'r gwaith pellach y mae angen ei wneud yn y dyfodol er mwyn cynnal y broses adfer.

Cyfeiriwyd hefyd yn y sesiwn frifio at yr argymhelliad diwygiedig a wnaed gan y Comisiynwyr ynglŷn â'r posibilrwydd o ddychwelyd rheolaeth ddemocrataidd; crynodeb o ymateb y Gweinidog i'r argymhellion hynny fel y cawsant eu cynnwys mewn datganiad i'r Cynulliad ar 24 Medi ac amlinelliad cryno o'r modd y byddai cam nesaf yr ymyrraeth yn datblygu.

PENDERFYNWYD derbyn cynnwys yr adroddiad.

13. ADNEWYDDIAD DEMOCRATAIDD

(a)Cyfeiriodd y Prif Weithredwr at y datganiad a wnaed gan y Gweinidog ar gyfer Llywodraeth Leol a Chymunedau ar 25 Medi 2012 mewn perthynas â gostwng lefel yr ymyrraeth..

Aeth yn ei flaen i sôn y byddai cyfarfod arbennig o'r Cyngor yr wythnos nesaf yn rhoi sylw i gynllun trawsnewid o'r enw "*Y Llwybr ar gyfer Ynys Môn Newydd*" a fyddai'n gweddnewid y modd y mae'r Cyngor hwn yn gweithio drwy sefydlu fframwaith gweithredu priodol a fyddai'n addas ar gyfer awdurdod lleol modern, yn seiliedig ar drefniadau effeithiol, lle byddai Swyddogion ac Aelodau, drwy ymgysylltu gyda'r sectorau cyhoeddus, preifat a chymunedol ehangach mewn modd cynhwysol yn gweithio i sicrhau gwelliannau parhaus i'r gwasanaethau ar gyfer trigolion Ynys Môn.

Roedd y llythyr gan SAC yn ddiweddar mewn perthynas ag Asesu'r Gwelliant wedi bod yn galonogol ac yn gefnogol iawn gan ddweud bod y Cyngor wedi gwneud cynnydd da o ran mynd i'r adael â rhai o'r newidiadau sylfaenol a nodwyd. Roedd yr Awdurdod hefyd yn gwneud cynnydd da ar y 10 thema Adfer a sefydlwyd gan y Comisiynwyr ac roedd hyn yn sicr wedi cael dylanwad ar benderfyniad y Gweinidog i ostwng lefel yr ymyrraeth.

Ar ran Swyddogion y Cyngor, achubodd y Prif Weithredwr ar y cyfle i ddiolch i'r Comisiynwyr Margaret Foster a Gareth Jones yr oedd eu cyfnodau yn y swydd yn dod i ben heddiw. Diolchodd iddynt am eu gwaith a'r modd y bu iddynt gyflawni eu dyletswyddau yn ddyfal ac yn effeithiol ynghyd â'r modd yr oeddynt wedi delio gyda ni mewn modd cadarnhaol a chynaliadwy. Roedd eu gwybodaeth a'u profiad wedi bod o gymorth anferthol i'r Awdurdod.

PENDERFYNWYD nodi adroddiad llafar y Prif Weithredwr.

(b)Rhoes y Prif Weithredwr adroddiad llafar ar argymhellion Panel Annibynnol Cymru ar Gydnabyddiaeth Ariannol. Roedd y Panel wedi bod yn ystyried taliadau ar gyfer y dyfodol ac roeddynt yn y broses o ymgynghori. Bydd CLILC yn penderfynu fory ar eu safiad fel Cymdeithas a bydd yr Arweinydd a'r Dirprwy Arweinydd yn cynrychioli'r Cyngor hwn yn y cyfarfod hwnnw. Gofynnodd i'r Cyngor ystyried datgan ei fod yn barod i gefnogi safiad CLILC oherwydd ei bod yn bwysig mabwysiadu'r un safiad ag Awdurdodau Lleol eraill yng Nghymru yn hyn o beth. Gofynnodd ymhellach i'r Cyngor ofyn i'r Panel adfer taliadau i aelodau'r Pwyllgor Gwaith o 1 Hydref 2012, sef dyddiad trosglwyddo pwerau yn ôl i aelodau etholedig.

Achubodd y Cynghorwyr Bryan Owen a G.O.Parry, MBE ar y cyfle i ddiolch i'r Comisiynwyr am eu gwaith. Diolchodd y ddau hefyd i'r Comisiynwyr Margaret Foster a Gareth Jones, am eu cyfraniadau gwerthfawr i'r broses adfer.

Diolch y Comisiynydd Gareth Jones i'r aelodau am eu geiriau caredig, diolchodd i'w gyd-Gomisiynwyr ac i'r aelodau a'r swyddogion a dymunodd yn dda i'r Awdurdod ar gyfer y dyfodol.

PENDERFYNWYD

- **Bod y Cyngor yn cefnogi ymateb CLILC ar ran yr holl awdurdodau sy'n aelodau ohono i'r Adroddiad Blynyddol Drafft am 2013-14 ac yn gofyn i Banel Annibynnol Cymru ar Gydnabyddiaeth Ariannol dderbyn hwn fel ymateb Ynys Môn pan fyddant yn gwneud eu penderfyniad terfynol;**
- **Bod y Cyngor yn derbyn argymhellion Panel Annibynnol Cymru ar Gydnabyddiaeth Ariannol mewn perthynas â'r trefniadau a wnaed dan benderfyniadau'r Panel sy'n benodol i Ynys Môn fel y cawsant eu hamlinellu yn eu llythyr dyddiedig 10 Awst 2012, trefniadau a fydd mewn grym hyd at etholiadau'r Cyngor ar 2 Mai 2013;**
- **Gofyn i'r Panel Annibynnol ar Gydnabyddiaeth Ariannol benderfynu rhoi taliadau i aelodau'r Pwyllgor Gwaith a hynny i fod yn gwbl weithredol o ddyddiad ailsefydlu llywodraethu democrataidd (1 Hydref 2012) yn wyneb y ffaith y byddai'r taliadau'n cael eu gohirio hyd oni fyddai trefn briodol yn caniatáu i'r taliadau gael eu gwneud.**

14. DOGFEN YMGYNGHORI BETSI CADWALADR AR YR ADOLYGIAD O'R GWASANAETH

Rhoes y Cadeirydd groeso cynnes i'r cynrychiolwyr isod o Fwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr:

1. Andrew Jones – Cyfarwyddwr Gweithredol Iechyd Cyhoeddus
2. Sally Baxter – Cyfarwyddwr Cynllunio Cynorthwyol
3. Kathryn Thomas, Metron Bro, Llangefni.

Trwy gyfrwng sioe sleidiau, dygodd Mr Andrew Jones sylw'r Cyngor at newidiadau y bwriedir eu gwneud yn y ddogfen yr ymgynghorwyd gyda'r cyhoedd yn ei chylch rhwng 20 Awst - 28 Hydref, 2012 o'r enw

Cyfarfod Cyngor Sir Ynys Môn 27.09.2012

"Mae Gofal Iechyd yng Ngogledd Cymru yn Newid". Roedd prif negeseuon y newidiadau arfaethedig yn ymwneud â'r canlynol:-

- Gwasanaeth gofal dwys i fabanod newydd anedig
- Gwasanaethau fasgwlaidd
- Iechyd Meddwl Pobl Hyn
- Gofal Lefel Uwch yn y Gymuned

Ar ôl y cyflwyniad, cafodd yr Aelodau gyfle i ofyn cwestiynau a chael atebion iddynt.

PENDERFYNWYD nodi cynnwys y cyflwyniad.

Daeth y cyfarfod i ben am 5:15 pm

**Y CYNGHORYDD R LI. JONES
CADEIRYDD**